

Zadanie 5.1. Badanie pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ramach obowiązującego monitoringu krajowego oraz wymogów UE

Kierownik zadania: **dr A. Miszczak**

Wykonawcy: mgr P. Sikorski, mgr J. Kicińska, mgr K. Rudziński, dr J. Szymczak, mgr J. Czajkowska, mgr J. Kazimierzczuk, mgr Ł. Wypych, mgr K. Zagibajło, mgr E. Szustakowska, mgr A. Markowicz, mgr I. Kuśmierska, mgr R. Pejski, T. Bil, K. Gręda, A. Kaźmierczak, A. Trocha, K. Kaczorowska

Celem zadania jest kontrola prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w produkcji rolnej. Ocena pozostałości środków ochrony roślin polega na stwierdzeniu, czy dana substancja wykryta w dostarczonej przez PIORiN próbce jest dopuszczona do stosowania w uprawie zgodnie z etykietą, czy wykryty związek znajduje się w wykazie substancji aktywnych, których stosowanie w ochronie roślin jest zabronione oraz czy nie nastąpiło przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu danej substancji w uprawie. W przypadku stwierdzenia przekroczenia informowane są odpowiednie organy kontroli państwowej uruchamiające procedurę RASFF (System Wczesnego Ostrzeżenia o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt).

A. Przeprowadzenie analiz pozostałości środków ochrony roślin w próbkach płodów rolnych dostarczonych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W roku 2012 badania kontrolne przeprowadzone w Zakładzie Badania Bezpieczeństwa Żywności (ZBBŻ) objęły od 194 do 250 substancji biologicznie czynnych środków ochrony roślin oraz 27 upraw: 7 upraw sadowniczych, 17 upraw warzyw oraz 3 uprawy rolnicze. Część prób była analizowana na potrzeby kontroli wrywkowej. Pochodziły one z 15 rodzajów upraw. Próbki do badań, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem, pobierali pracownicy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a następnie dostarczali je do laboratorium. Ogółem pobrano do badań monitoringowych 900 próbek płodów rolnych, w tym: 222 próbki owoców, 421 próbek warzyw, 219 próbek upraw rolniczych oraz 38 próbek dla celów kontroli wrywkowej.

Spośród przebadanych 900 próbek, w 346 próbkach, czyli w 38,4% ogółu analizowanych, nie stwierdzono obecności pozostałości środków ochrony roślin. W 538 próbkach, czyli w 59,8%, wykryto pozostałości w stężeniach poniżej najwyższych dopuszczalnych pozostałości (NDP); wśród nich 87 próbek zawierało nieprawidłowe środki (9,6%) nie będące aktualnie zarejestrowane przez MRiRW dla danych upraw, a w 1,7% ogólnej liczby próbek, czyli w 15 próbkach, stwierdzono przekroczenia NDP.

B. Przeprowadzenie analiz pozostałości środków ochrony roślin w próbach pochodzących z upraw ekologicznych.

a) Badania dla jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym

Celem prowadzonych badań jest ocena produktów rolnictwa ekologicznego pod względem pozostałości chemicznych środków ochrony roślin, które nie są dozwolone do użycia w tego typu uprawach. Próbki do badań były pobierane i dostarczane przez jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym, umieszczone w „Rejestrze jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym w Polsce” ogłaszanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W ramach badań prowadzonych na rzecz tych jednostek certyfikujących, w 2012 roku wykonano oznaczenia pozostałości środków ochrony roślin w 50 próbach.

W roku 2012 badania kontrolne dla jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym przeprowadzone w Zakładzie Badania Bezpieczeństwa Żywności objęły od 194 do 250 substancji biologicznie czynnych środków ochrony roślin w:

- 16 próbach z 5 upraw sadowniczych (aronia, malina, porzeczka czarna, porzeczka czerwona, truskawka);

- 7 próbach z 2 upraw warzyw (kapusta i ogórek);
- 15 próbach z 5 upraw zbóż (kukurydza, owies, pszenica, pszenżyto i żyto);
- 5 próbach z upraw ziemniaka;
- 7 próbach gleby.

W czasie realizacji zadania w 20 próbkach wykryto obecność chemicznych środków ochrony roślin, co stanowiło 40% wszystkich nadesłanych przez jednostki certyfikujące próbek.

b) Badania dla Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

Celem prowadzonych badań jest ocena produktów rolnictwa ekologicznego pod względem pozostałości chemicznych środków ochrony roślin, które nie są dozwolone do użycia w tego typu uprawach. Na wniosek Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, próbki do badań zostały pobrane i dostarczone przez pracowników Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W ramach badań prowadzonych na rzecz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w 2012 roku wykonano oznaczenia pozostałości środków ochrony roślin w 50 próbach.

W roku 2012 badania kontrolne upraw ekologicznych dla Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przeprowadzone w Zakładzie Badania Bezpieczeństwa Żywności objęły od 194 do 250 substancji biologicznie czynnych środków ochrony roślin w:

- 18 próbach z 4 upraw sadowniczych (aronia, jabłko, malina, śliwka);
- 15 próbach z 6 upraw warzyw (burak ćwikłowy, cebula, dynia, marchew, ogórek, pomidor);
- 10 próbach z upraw zbóż (gryka, owies, mieszanki zbóż);
- 6 próbach z upraw ziemniaka;
- 1 próbie z uprawy mięty.

W czasie realizacji zadania obecność chemicznych środków ochrony roślin stwierdzono w jednej próbce jabłek, co stanowiło 2% wszystkich nadesłanych przez wojewódzkie oddziały PIORiN próbek. W próbce tej stwierdzono obecność flonikamidu, tiakloprydu, karbendazyumu i tiofanatu metylu.